

Openbaar

Zaaknummer hoofdzaak
142273

Zaaknummer deelzaak
838509

onderwerp	Openstelling Subsidieregeling regelbare drainage op landbouwgronden
omschrijving onderwerp	In 2025 is de subsidieregeling voor de aanleg van regelbare drainage op landbouwgronden voor het eerst opengesteld. Voor deze regeling heeft het Rijk in totaal € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld vanuit de regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (koplopermaatregelen).
voorgesteld besluit	• Besluiten tot wijziging van het Algemeen subsidiebesluit Zeeland 2023, hoofdstuk 41 'Bijzondere bepalingen voor verstrekking van subsidie voor de aanleg van regelbare drainage op landbouwgronden' conform bijgevoegd concept-besluit; • Middels het besluit tot wijziging openstellen van de mogelijkheid tot het indienen van een aanvraag voor subsidie in het kader van hoofdstuk 41 'Bijzondere bepalingen voor verstrekking van subsidie voor de aanleg van regelbare drainage op landbouwgronden' van het Algemeen subsidiebesluit Zeeland 2023 van 30 september 2026 tot en met 1 februari 2027 en vaststellen van een subsidieplafond van € 1.500.000,-; • Besluit publiceren in het Provinciaal Blad;
begrotingswijziging vervaardigen?	Nee
aanleiding	De regeling voorziet in het subsidiëren van agrarische bedrijven bij het treffen van een specifieke maatregel waarmee zij hun zoetwatersituatie op bedrijfsniveau kunnen versterken.
portefeuillehouder - portefeuille	dhr. A.R.M. Vael – Water / klimaatadaptatie
domein	Landelijk gebied & Gebiedenaanpak

directeur	Mariska Harte
behandeld door:	
afdeling/programma/project:	Energie, Klimaat & Water
manager:	
telefoonnummer:	
afgestemd met:	JZ, SUB, FIN

Overwegingen en advies

Achtergrond

Met deze subsidieregeling wordt beoogd de financiële drempel voor de aanleg van regelbare drainage voor landbouwondernemingen te verlagen. Regelbare drainage draagt bij aan de klimaatbestendigheid van de Zeeuwse landbouw, doordat neerslag langer in de bodem kan worden vastgehouden en daarmee regenwaterlenzen kunnen worden verdikt of zoete grondwatervoorraden kunnen worden versterkt.

Door klimaatverandering komen langere perioden van droogte in het groeiseizoen vaker voor. Dit vraagt om een meer klimaatadaptief waterbeheer, waarbij neerslag zoveel mogelijk wordt vastgehouden en benut: vasthouden als het kan en afvoeren als het moet. Dit betekent een verschuiving ten opzichte van het traditionele waterbeheer, waarin de nadruk vooral lag op het efficiënt afvoeren van overtollige neerslag.

Regelbare drainage is binnen deze transitie een relatief laagdrempelige maatregel. De maatregel vraagt niet noodzakelijk om een andere bedrijfsvoering, maar geeft agrariërs wel meer mogelijkheden om het waterbeheer op perceelsniveau te sturen.

In de praktijk kent regelbare drainage twee hoofdvormen. In de meest eenvoudige vorm wordt het waterpeil in de sloot waarop de drainage uitmondt met een stuw verhoogd tot boven het drainageniveau. Hierdoor kan de drainage van het perceel tijdelijk worden beperkt. De tweede vorm bestaat uit een samengesteld drainagesysteem waarbij drainagebuizen zijn aangesloten op een verzamelleiding en één of meerdere centrale regelvoorzieningen. Hiermee kan de afvoer van drainagewater worden gestuurd en kan water langer in het perceel worden vastgehouden. Samengestelde systemen worden ook benut om overtollig drainagewater te "oogsten" en op te slaan in waterbassins of in de ondergrond.

Tweede openstelling

De subsidieregeling is in 2025 voor het eerst opengesteld. Voor de regeling is in totaal € 2,5 miljoen aan Rijksmiddelen beschikbaar. Bij de eerste openstelling is bewust niet het volledige budget beschikbaar gesteld, zodat ervaringen uit de uitvoering konden worden benut om de regeling voor een tweede openstelling waar nodig aan te passen. Op basis van deze ervaringen wordt voorgesteld hoofdstuk 41 op enkele onderdelen te verduidelijken en aan te passen en de regeling vervolgens voor een tweede maal open te stellen. De wijzigingen zijn gericht op het verduidelijken en afbakenen van de regeling. De wijzigingen hebben met name betrekking op:

- een duidelijkere afbakening van de verschillende vormen van regelbare drainage die voor subsidie in aanmerking kunnen komen;
- het explicieter mogelijk maken van het regelbaar maken van bestaande drainage, zowel door aansluiting op een centrale regelvoorziening als door peilsturing met een stuw;
- verduidelijking van de benodigde afstemming en toestemming van het waterschap voor het plaatsen van een regelput of stuw.
- nadere afbakening van subsidiabele en niet-subsidiabele kosten;

Afwijking t.o.v. provinciale doelstellingen en/of beleid

Niet van toepassing. De regeling draagt bij aan de provinciale doelstellingen op het gebied van zoetwaterbeschikbaarheid, klimaatadaptatie en een toekomstbestendige landbouw.

Bestuurlijke planning en doorlooptijd

Portefeuille Overleg
Gedeputeerde Staten

14 september 2026
22 september 2026

Consequenties besluit

Financiële consequenties

Voor de regeling heeft het Rijk in totaal € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld vanuit de Specifieke Uitkering Gebiedsprocessen en maatregelen, onder de regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (koplopermaatregelen). Voor de tweede openstelling wordt een subsidieplafond voorgesteld van € 1.500.000. De middelen zijn geraamd op activiteit 71460.

Er zijn geen aanvullende provinciale middelen benodigd.

Juridische consequenties

De subsidieregeling is in overeenstemming met de Algemene subsidieverordening Zeeland 2023, met hoofdstuk 1 van het Algemeen subsidiebesluit Zeeland 2023 en met de Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied.

De subsidies die worden verleend op grond van hoofdstuk 41 Asb 2023 kunnen staatssteun inhouden. Om die reden is er een kennisgeving van de regeling gestuurd naar de Europese Commissie op grond van artikel 14 van de Landbouwwijstellingsverordening. De subsidies kunnen dientengevolge rechtmatig worden verstrekt.

Personele consequenties en inhuur

Er is geen externe inhuur nodig

Inkoop & aanbesteding

Inkoop is niet van toepassing

Besluit van gedeputeerde staten van Zeeland houdende wijziging van het Algemeen subsidiebesluit Zeeland 2023

Besluit van gedeputeerde staten van Zeeland van 22 september 2026, kenmerk xxx, houdende wijziging van het Algemeen subsidiebesluit Zeeland 2023

Gedeputeerde staten van Zeeland,

- Gelet op artikelen 7 en 8 aanhef, onderdelen c en d, onder 2°, van de Algemene subsidieverordening Zeeland 2023;
- Overwegende dat voor verstrekking van subsidie voor de aanleg van regelbare drainage op landbouwgronden bijzondere bepalingen in het Algemeen subsidiebesluit Zeeland zijn opgenomen;
- Overwegende dat in deze bijzondere bepalingen naar aanleiding van een evaluatie wijzigingen worden aangebracht om knelpunten in de uitvoering op te lossen en gewenste beleidswijzigingen te implementeren;

Besluiten vast te stellen de navolgende wijziging van het Algemeen subsidiebesluit Zeeland 2023:

Artikel I

A.

Artikel 41.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. De begripsbepaling “regelbare drainage” komt te luiden:
regelbaar drainagesysteem: systeem waardoor water in het perceel kan worden vastgehouden en vertraagd kan worden afgevoerd, bestaande ofwel uit een samengesteld regelbaar drainagesysteem waarvan het drainageniveau vanuit één of enkele centrale regelputten kan worden gestuurd, ofwel uit een systeem waarmee het oppervlaktewaterpeil met behulp van één of meerdere regelbare stuwen tot boven het drainageniveau kan worden ingesteld;
2. Onder vervanging van de punt aan het slot van de laatste begripsbepaling door een puntkomma worden drie begripsbepalingen toegevoegd, luidende:

regelput: fysieke constructie waarin het drainewater van één of meer verzameldrainen wordt opgevangen en waarin het ontwateringsniveau voor het daarop aangesloten areaal centraal kan worden ingesteld;

verbonden onderneming: onderneming die zodanig met de subsidieaanvrager is verbonden dat zij daarmee een juridische of economische eenheid vormt, blijkend uit een gemeenschappelijke leiding, eigendomsstructuren, stemrechten, bestuursbevoegdheden, of operationele afhankelijkheden;

verzamelleiding: hoofddrain of -leiding die meerdere drainagebuizen met elkaar verbindt en het drainagewater verzamelt en afvoert naar een centrale regelput, van waaruit het drainageniveau kan worden geregeld.

B.

Artikel 41.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “Subsidie wordt verstrekt” vervangen door: “Subsidie kan worden verstrekt”.
2. In het tweede lid wordt “wordt subsidie tevens verstrekt” vervangen door: “kan subsidie tevens worden verstrekt”.

C.

Artikel 41.3 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt “regelbare drainage” vervangen door: “een samengesteld regelbaar drainagesysteem”.
2. Onderdeel b komt als volgt te luiden:
b. aanpassing van bestaande drainage op landbouwgrond door deze om te vormen tot een samengesteld regelbaar drainagesysteem;
3. Na onderdeel b wordt een nieuw onderdeel toegevoegd, luidende:
c. regelbaar maken van bestaande drainage door middel van de aanleg van één of meerdere regelbare stuwen in een aangrenzende secundaire of tertiaire sloot.

D.

Artikel 41.4 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel c wordt na "openstellingsperiode" ingevoegd: "aan de subsidieaanvrager"
2. Onder verlettering van de onderdelen d tot en met g tot e tot en met h wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
 - d. op grond van dit hoofdstuk reeds in dezelfde openstellingsperiode aan een met de subsidieaanvrager verbonden onderneming een subsidie is verstrekt;

E.

Artikel 41.5 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, onderdeel c, komt als volgt te luiden:
 - c. het project heeft betrekking op een oppervlakte van minimaal drie hectare landbouwgrond;
2. In het eerste lid, onder d vervalt "en het water vast te houden".
3. In het eerste lid, onder e wordt "langs de waterloop is afgestemd" vervangen door: "langs de waterloop dan wel het plaatsen van een regelbare stuw is schriftelijk afgestemd"
4. In het eerste lid, onder f wordt "wordt afgerond binnen twee jaar na subsidieverlening" vervangen door: "kan worden afgerond voor 31 december 2028".
5. Het derde lid komt te luiden:
 3. Onverminderd artikel 1.4.2, tweede lid, bevat de aanvraag in ieder geval:
 - a. een projectplan conform het door gedeputeerde staten ter beschikking gestelde format;
 - b. een GIS-kaart dan wel een kaart op schaal, waarop de locatie waar de activiteit wordt uitgevoerd, staat aangegeven;
 - c. indien de aanvrager geen eigenaar is van de grond: een verklaring van de eigenaar waaruit blijkt dat hij instemt met het uitvoeren van de subsidiabele activiteit;
 - d. schriftelijk bewijs van afstemming met het waterschap dan wel indien een vergunning vereist is, een kopie van de vergunningaanvraag;
 - e. een geldige offerte, waaruit blijkt op welke locatie de aanleg plaatsvindt en de oppervlakte die wordt bestreken;
 - f. een beschrijving van de wijze waarop wordt voldaan aan de overige vereisten van dit hoofdstuk.

F.

Artikel 41.6 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt na "aanleg" ingevoegd: "samengesteld".
2. Onderdeel b komt te luiden:
 - b. kosten regelbaar maken van bestaande drainage;
3. In onderdeel c wordt na "bedieningselementen" ingevoegd: "in de regelput of op de stuw", en wordt "met uitzondering van de benodigde software of hardware voor data-gestuurde bediening (BOS)" vervangen door: "met uitzondering van de hiervoor benodigde software".
4. In onderdeel d wordt "inrichtings- en onderhoudsplan;" vervangen door: "inrichtingsplan."
5. Onderdeel e komt te vervallen.

G.

Artikel 41.7 komt te luiden:

Artikel 41.7 Niet-subsidiabele kosten

In afwijking van artikel 41.6, komen de volgende kosten niet voor subsidie in aanmerking:

- a. kosten voor aanleg of aanschaf van een reguliere, niet-regelbare drainage en voor andere afwateringswerkzaamheden;
- b. in geval van het regelbaar maken van bestaande drainage door middel van één of meerdere regelbare stuwen: de kosten voor aanleg of aanschaf van drainagebuizen;
- c. kosten voor het mogelijk maken van actieve wateraanvoer;
- d. kosten waarvoor reeds een subsidie of bijdrage is verleend;
- e. kosten voor de sloop van opstallen, wegen of paden;
- f. kosten voor bestuursondersteunende apparatuur buiten de regelput of stuw.

H.

Artikel 41.9 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
 1. Subsidie kan worden aangevraagd van 30 september 2026 tot en met 1 februari 2027.
2. Onder vernummering van het tweede tot en met vierde lid tot derde tot en met vijfde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
 2. Gedeputeerde staten stellen het subsidieplafond voor de openstellingsperiode, genoemd in het eerste lid, vast op €1.500.000,-.

I.

In artikel 41.10, eerste lid wordt “binnen twee jaar na verlening van de subsidie” vervangen door: “uiterlijk 31 december 2028”.

J.

Artikel 41.11 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt als volgt te luiden:
 2. Het prestatiebewijs, bedoeld in de artikelen 1.7.6 en 1.8.5, bevat in elk geval:
 - a. een GIS-kaart dan wel een kaart op schaal met de locatie van de gerealiseerde regelbare drainage;
 - b. vergunning van het waterschap, indien vereist;
 - c. een foto van de gerealiseerde regelvoorziening, waarop de situatie ter plaatse duidelijk zichtbaar is.
2. Het derde lid komt als volgt te luiden:
 3. Onverminderd de artikelen 1.7.6 en 1.8.5, bevat de aanvraag tot vaststelling een financiële verantwoording, bestaande uit facturen en betalingsbewijzen.

Artikel II

De toelichting op hoofdstuk 41, wordt als volgt gewijzigd:

A.

Onder I. Algemeen, onder Inleiding wordt toegevoegd:

“Het met deze regeling beoogde doel is dat de financiële drempel voor de aanleg van regelbare drainage voor landbouwondernemingen wordt weggenomen of significant verlaagd. De achterliggende gedachte is dat Provincie Zeeland de klimaatbestendigheid van de Zeeuwse landbouw actief wenst te versterken en regelbare drainage daar een bijdrage aan kan leveren door neerslag langer vast te houden in de bodem, waarmee regenwaterlenzen kunnen worden verdikt of zoete grondwaterbellen worden vergroot. Door klimaatverandering komen langere periodes van droogte in het groeiseizoen steeds vaker voor. Dit vraagt om een klimaatadaptief waterbeheer dat erop is gericht om neerslag zoveel mogelijk vast te houden en te benutten: vasthouden als het kan en afvoeren als het moet. Dat betekent een verandering ten opzichte van het traditionele waterbeheer, waarin de nadruk lag op het efficiënt afvoeren van winterse neerslag. In deze transitie is regelbare drainage een laagdrempelige maatregel die niet per se een andere bedrijfsvoering vergt, maar agrariërs wel de mogelijkheid biedt in enige mate een eigen (grond)waterbeheer te voeren.

In de praktijk kent regelbare drainage twee verschijningsvormen. In de eenvoudigste vorm wordt het waterpeil in de sloot waarop de bestaande drainage uitmondt tot boven het drainageniveau ingesteld met een stuw. Met een hoog slootpeil wordt de drainage van een perceel beperkt, terwijl bij een laag slootpeil reguliere drainage plaatsvindt. De tweede vorm bestaat uit een samengesteld drainagesysteem waarbij alle drainagebuizen ondergronds zijn aangesloten op een verzamelleiding die uitmondt in één of meerdere centrale regelputten. Hiermee kan de afvoer van drainagewater worden gereguleerd en kan het water langer in het perceel worden vastgehouden. Meer informatie over regelbare drainage en de toepassing daarvan in de praktijk is te vinden in de informatieve brochure op de webpagina van deze subsidieregeling.

B.

Onder II Artikelsgewijze toelichting, wordt in de toelichting op Artikel 41.2 Doelgroep in de laatste volzin “zie artikel 41.5, tweede lid, onder c” vervangen door: “zie artikel 41.5, derde lid, onder c”.

C.

De toelichting op Artikel 41.3 Subsidiabele activiteiten komt te luiden:

Artikel 41.3 beschrijft de subsidiabele activiteiten. Subsidie kan worden verstrekt voor drie verschillende activiteiten: (i) de aanleg en aanschaf van een geheel nieuw samengesteld regelbaar drainagesysteem, (ii) de aanpassing van bestaande drainage door deze aan te sluiten op een verzamelleiding en een centrale regelput en om te vormen tot een samengesteld regelbaar drainagesysteem of (iii) het regelbaar maken van bestaande drainage door middel van de aanleg van een of meerdere regelbare stuwen in een aangrenzende secundaire of tertiaire sloot, zodat het oppervlaktewaterpeil tot boven het drainageniveau kan worden ingesteld.

D.

De toelichting op Artikel 41.4 Weigeringsgronden wordt als volgt gewijzigd:

1. In de toelichting Onder b, wordt in de eerste volzin “al subsidie is verstrekt” vervangen door: “al een subsidie of bijdrage is verstrekt”; en wordt in de tweede volzin “provincie Zeeland” vervangen door: “Provincie Zeeland”.
2. De toelichting Onder c komt te luiden:

Onder c

De aanvraag kan betrekking hebben op meerdere percelen, waarbij een minimum totaaloppervlakte van drie hectare wordt aangehouden (zie artikel 41.5, eerste lid, onder c). Meer dan één aanvraag binnen dezelfde openstellingsperiode is echter niet toegestaan. Door deze inperking kunnen zoveel mogelijk landbouwondernemers profiteren van de subsidieregeling.

3. Na de toelichting Onder c wordt een toelichting ingevoegd, luidende:

Onder d

Subsidie wordt geweigerd indien de aanvrager is 'verbonden' met een onderneming die al eerder een aanvraag heeft ingediend in dezelfde openstellingsperiode. Het kan daarbij gaan om een zuster-, moeder of dochteronderneming. Ook indien de ondernemingen met elkaar verbonden zijn via een maatschap, vof of c.v., wordt de subsidie geweigerd. Of er sprake is van een verbonden onderneming wordt beoordeeld aan de hand van o.a. de eigendomsstructuren, stemrechten, bestuursbevoegdheden, operationele afhankelijkheden en leidinggevenden van de ondernemingen.

4. "Onder e" wordt vervangen door "Onder f"

E.

De toelichting op Artikel 41.5 Subsidievereisten komt te luiden:

Artikel 41.5 Subsidievereisten

Eerste lid, onder c

Het areaal samengestelde regelbare drainage of het areaal landbouwgrond dat wordt beïnvloed door de regelbare stuw, komt niet voor subsidie in aanmerking indien dit minder dan drie hectare bedraagt.

Eerste lid, onder e

Voor het plaatsen van een regelput en/of uitstroomvoorziening in of langs de sloot t.b.v. een regelbaar drainagesysteem kan een vergunning van het waterschap nodig zijn of kunnen algemene regels van toepassing zijn. Dit hangt af van de locatie en de toe te passen variant. Voor het plaatsen van een stuw is een vergunning van het waterschap vereist. Bij het waterschap kan hierover informatie ingewonnen worden via de opzichter van de afdeling Watersystemen in het betreffende gebied of via <https://scheldestromen.nl/onze-taken/schoon-en-voldoende-water/waterkwantiteit/droogte/waterconservering>. De voorgenomen maatregel dient voorafgaand aan de subsidieaanvraag met het waterschap te zijn afgestemd. Bij de subsidieaanvraag wordt bewijs van deze afstemming overgelegd. Afstemming met het waterschap kan via hydrologie@scheldestromen.nl.

Derde lid, onder a

Gedeputeerde staten hebben een format voor een projectplan opgesteld. Dit is te raadplegen via de subsidiepagina op de provinciale website.

Derde lid, onder e

De subsidieaanvrager moet een offerte overleggen van het drainagebedrijf of de aannemer die het project gaat uitvoeren. Hieruit moeten de exacte projectkosten en de locatie van het project blijken. De offerte moet een voldoende ruime geldigheidsduur hebben.

F.

De toelichting op Artikel 41.7 Niet subsidiabele kosten wordt als volgt gewijzigd:

1. In de titel wordt "Niet subsidiabele kosten" vervangen door: "Niet-subsidiabele kosten"
2. In de toelichting Onder a wordt "reguliere drainage regelbaar" vervangen door: "reguliere drainage samengesteld regelbaar"
3. De toelichting "Onder b" komt te luiden:

Onder c

Het aan te leggen drainagesysteem laat ook toe extern water toe te dienen aan de centrale put en op die manier via het bestaande drainagesysteem actief water toe te voeren (subirrigatie/ondergrondse beregening). Apparatuur nodig voor deze actieve aanvoer (bijv. pompen, leidingen, tankwagens) valt buiten deze regeling en is dus niet subsidiabel. Daarnaast kan regelbare drainage worden gebruikt om drainagewater af te vangen en bijvoorbeeld op te slaan in een bassin. De voorzieningen en apparatuur die nodig zijn voor het afvangen en opslaan van drainagewater, zoals een bassin, vallen eveneens buiten deze regeling en zijn niet subsidiabel.

G.

In de toelichting op Artikel 41.10 Subsidieverplichtingen wordt in de eerste volzin "verplicht binnen twee jaar de aanleg van de drainage te realiseren" vervangen door: "verplicht het project uiterlijk 31 december 2028 te realiseren", en wordt in de derde volzin "van twee jaar" geschrapt.

H.

Na de toelichting op Artikel 41.10 Subsidieverplichtingen wordt een toelichting ingevoegd, luidende:

Artikel 41.11 Subsidievaststelling en verantwoording

Bij het verzoek om vaststelling dient de subsidieontvanger een prestatiebewijs en een financiële verantwoording in. Het prestatiebewijs bevat een GIS-kaart dan wel een kaart op schaal waarop de locatie van de gerealiseerde regelbare drainage is aangegeven. Bij een samengesteld regelbaar drainagesysteem wordt hiermee inzicht gegeven in de ligging van de drainagebuizen, de verzamelleiding en de centrale regelput of regelputten. Dergelijke kaarten kunnen doorgaans door het drainagebedrijf worden aangeleverd. Bij een regelbare stuw wordt de locatie van de stuw op de kaart aangegeven. Daarnaast bevat het prestatiebewijs een vergunning van het waterschap, indien deze vereist is, en een foto van de gerealiseerde regelvoorziening waarop de situatie ter plaatse duidelijk zichtbaar is. Hiermee kan worden vastgesteld dat de gesubsidieerde maatregel daadwerkelijk is gerealiseerd. Op grond van artikel 7 van de landbouvvrijstellingsverordening moet de financiële verantwoording bewijsstukken omvatten waaruit de gerealiseerde kosten blijken. Aangezien de subsidiabele kosten uitsluitend 'kosten derden' omvatten, volstaat het de facturen en het bewijs van betaling daarvan te overleggen.

Artikel III

Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag na de datum van uitgifte van het Provinciaal Blad waarin het wordt geplaatst.

Aldus vastgesteld in de vergadering van gedeputeerde staten van 22 september 2026,

H.M. de Jonge, voorzitter

Drs. M.C.J. Franken, secretaris